

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko: JOLANTA RACHWALSKA VON REJCHWALD

2. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe

1988 - magister filologii romańskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej na podstawie pracy pod tytułem *Personnages et thèmes dans Une Vieille maîtresse de Jules Barbey d'Aurevilly*, napisanej pod kierunkiem dr Krystyny Falickiej;

1999 – doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa, stopień nadany uchwałą Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Śląskiego, z dn. 13. czerwca 1999 r., na podstawie rozprawy zatytułowanej *Entre le dehors et le dedans. Etude du motif de la fenêtre dans certains romans du XIXe siècle.*

Promotor w przewodzie doktorskim : prof. dr hab. Magdalena Wandzioch, UŚ ;
recenzenci : prof. dr hab. J. Falicki, UMCS oraz prof. dr hab. A. Abłamowicz, UŚ.

3. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych

1991 - 1999 : asystent w Instytucie Filologii Romańskiej UMCS;

1999 - 2012 : adiunkt w Instytucie Filologii Romańskiej UMCS (2006-2008 : długa hospitalizacja, a następnie urlop zdrowotny z powodu ciężkiej choroby);

Od 2013 do chwili obecnej asystent w Instytucie Filologii Romańskiej UMCS.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dn. 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65, poz. 595 ze zm.)

Le Mouvant ou la nostalgie du continu. Dynamiques du corps dans l'œuvre d'Émile Zola, Jolanta Rachwalska von Rejchwald, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, 306 stron, ISBN: 978-83-7784-573-8

Argumentując zasadność uznania w/w rozprawy jako szczególnego osiągnięcia w mojej pracy naukowej, pragnę zaznaczyć na wstępie, że jest ona wynikiem długoletnich badań, prowadzonych m.in. w paryskiej Bibliothèque Nationale, w czasie których dojrzewała jej forma i treść.

Decyzja o podjęciu badań nad twórczością Emila Zoli obarczona jest dużym ryzykiem, ponieważ dotyczy obszaru, który wzbudzał i nadal wzbudza ogromne zainteresowanie wielu znakomitych badaczy literatury (choć głównie zagranicznych). Ryzyko to staje się tym większe, jeśli przedmiotem badań jest ciało literackie, temat, który od zawsze fascynuje pisarzy. Zdecydowałam się podjąć to podwójne wyzwanie z pełną świadomością tych trudności, a może nawet wbrew nim, aby wykazać, że można wciąż badać dzieła literackie, które wydają się już nie zawierać żadnych badawczych entropii. Jak mogę domniemywać po bardzo pozytywnej recenzji wydawniczej prof. dr hab. Magdaleny Wandzioch, to ryzyko się opłaciło.

Jednakże nie o samo tylko akademickie wyzwanie chodziło w omawianej rozprawie, ale przede wszystkim o realizację pasji badawczej, która pojawiła się już na etapie pracy magisterskiej, poświęconej mało znanej w Polsce twórczości J. A. Barbey d'Aureville, pisanej pod naukowym kierownictwem dr K. Falickiej. Praca nad tak trudno klasyfikowalnym autorem, pozostającym w problematycznych relacjach z resztą ówczesnego literackiego świata, obudziła we mnie potrzebę poznania i zrozumienia złożoności literatury XIX-go wieku.

Ta pasja badawcza znalazła ujście w rozprawie doktorskiej, poświęconej jednemu z najbardziej znanych toposów XIX-to wiecznej literatury i malarstwa, a mianowicie toposowi okna. Nawiązując dyskusję z tezami Philippe'a Hamona, który pozostaje głównym teoretykiem tego motywu w kręgu literatury francuskiej, wskazałam na możliwości rozszerzenia jego pola interpretacji na przykładzie twórczości trzech wielkich pisarzy francuskich XIX-go wieku : J. Barbeya d'Aureville, G. Flauberta i E. Zoli. Perspektywa komparatystyczna w badaniu tekstów należących do pisarzy o tak odmiennych poetykach, ale współistniejących pokoleniowo, nie dała mi jednak odpowiedzi na wiele pytań, co więcej ujawniła nieoczekiwane konwergencje i antagonizmy, które należało uporządkować i zrozumieć.

Już w trakcie pracy nad doktoratem zauważyłam, że literatura francuska XIX-tgo wieku podlega pewnej szerszej sekularnej dynamice, która, realizując się w różnoraki sposób w tekstach literackich, jak *subcurrent* obecna jest na przestrzeni całego stulecia. Uczyniłam z tej obserwacji wyjściową tezę do dalszych badań i postanowiłam zbadać jej naukową wartość stosując ją do przedstawienia ciała literackiego. Z kolei, wybór ciała literackiego, jako obszaru badań wyżej wspomnianej tendencji, musiał mnie popchnąć w kierunku E. Zoli, autora nie tylko powieści eksperymentalnej, ale twórcy jednego z najbardziej

emblematicznych przedstawień ciała w literaturze XIX w., ciała, które nazywam w rozprawie, „eksperymentalne”.

Zdecydowałam więc, i to było jednym z głównych celów pracy, aby poddać analizie ideę „eksperymentalności” w obrazowaniu ciała. Korpus mojej pracy stanowi 20-to tomowy cykl powieściowy Emila Zoli *Les Rougon-Macquart*. Ten cel badawczy doprowadził mnie do wypracowania koncepcji ciała naturalistycznego jako „eksperymentalnego projektu”.

Specyfika tej koncepcji polega na dynamice, której nadrzędną zasadą jest zmiana. To właśnie zmiana jest ruchem, który zapewnia trwanie (le *continuum*), bo trwanie zachodzi dzięki i za pośrednictwem zmiany, realizującej się pod postacią wciąż nowych, następujących po sobie, form. Nie chodziło mi o opisanie ciała w ujęciu temporalnym, ponieważ u Zoli nie można mówić o ciele wyłącznie w kategoriach chronologii czy linearności. W świecie Zoli każda forma bytu jest nieustannym ruchem, ale ten ruch jest zarazem progresywny i regresywny, i to rytmiczne balansowanie między dwoma biegunami-wektorami stanowi o specyfice dynamicznego przedstawienia ciała w cyklu E. Zoli.

Cztery główne części mojej rozprawy oddają logikę tego konsekwentnie rozwijanego rozumowania; są nimi: *Révolution et évolutions*, *Dynamique régressive*, *Dynamique progressive*, *(Dis)continuités*. Obierając perspektywę antropologiczną, którą przedstawiam w części pierwszej, przechodzę w części II i III do analizy sposobu w jaki „ciało biologiczne” zderza się regularnie z „ciałem historycznym”, czyli z cielesnością doświadczającą czasu i istnienia, noszącą pamięć i będącą przez pamięć naznaczoną. Dynamikę interakcji między tymi dwoma wymiarami ciała : biologicznym i historycznym, oddaję za pośrednictwem autorskiego pojęcia „le mouvant”, które określa nieustanny ruch, rozumiany w ujęciu artystotelesowskim jako zmiana. Istotą mojej koncepcji jest teza która mówi, iż obrazowanie ciała w dwuwektorowej dynamice zmiany stanowi o istocie cielesności w świecie powieściowym Zoli, ponieważ pozwala uchwycić antagonistyczny a zarazem komplementarny charakter relacji między progresywnym charakterem zmiany biologicznej, a tkwiącym głęboko w ciele dążeniem do regresywności, do cofania się do początku, do tego „co przeżyte” i do tego „co zapamiętane”.

Ideę wewnętrznej konfrontacji ciała biologicznego z historycznym wyrażam za pomocą metafory ruchu o dwóch przeciwnych wektorach. Stąd też wysnuwam tezę, że ciało u Zoli, na co mogłaby wskazywać idea cyklu powieściowego, a także model rodziny i związane z nią dziedziczenie, nie poddaje się opisowi chronologicznemu, linearnemu ; ciało to, w wymiarze biologicznym, przedstawione jest w nieustannym lecz ledwie zauważalnym ruchu, będącym w swej istocie nieustannym procesem przemian. Ten ruch progresywny,

powodujący „wychylenie” ciała biologicznego w przód, ku swej przyszłości jest regularnie zakłócany przez nawracającą ingerencję ciała historycznego. W wyniku ingerencji tego „co historyczne” w ciele, czyli pamięci czasu przeszłego, ciało biologiczne wydaje się zatrzymywać w swym „ruchu”, wracając do swojego początku lub zatrzymując się na tym, „co zapamiętane”.

Taka dynamiczna koncepcja ciała, którego biologiczność zostaje skonfrontowana z jego indywidualną historią, przeszłością i pamięcią uważam za nowy sposób interpretowania ciała w twórczości E. Zoli. W tym antropologicznym studium dynamiki ciała, czas pełni rolę nadrzędną, ponieważ implikuje przyszłość czyli zmianę oraz przeszłość czyli pamięć. Wynika z powyższego, że ciało, istniejące w dwóch wymiarach - biologicznym i historycznym - pozostaje w ciągłym ruchu wahadłowym : między Zmianą a Pamięcią, pomiędzy Niezmiennym i Nieustannie zmiennym. To ciągłe balansowanie ciała pomiędzy przyszłością a przeszłością, progresem a regresem, Innym a Tym samym, utrzymuje ciało w nieustannym ruchu-zmianie, co nazywam *le mouvant*, czyli tym, co pozostaje w ruchu i, w konsekwencji, gwarantuje trwanie.

Ten swoisty *neodeterminizm*, bo nie tylko biologiczny w swej naturze, lecz oddziałujący poprzez ruch-zmianę, pozwala nieoczekiwanie odkryć „potencjalny” aspekt tego ciała. Ujawnia ono w sobie pewną „możliwość”, czyli to, co istnieje w ciele jako byt jeszcze nieujawniony (*en latence*), a co może się zaktualizować w określonych okolicznościach. Opisywana przeze mnie „potencjalność” przełamuje więc popularne rozumienie ciała naturalistycznego jako ciała zamkniętego przez rozliczne determinizmy, ograniczonego do reprodukcji Tego Samego. Ta potencjalność łączy się, dzięki wewnętrznej logice właściwej światu powieściowemu Zoli, z koncepcją ciała „eksperymentalnego”.

Wyniki moich badań wskazują, że ciało „eksperymentalne” to ciało podlegające ruchowi-zmianie, balansujące między przyszłością nowej formy a przeszłością pamięci, będące więc w swojej formie zarówno niedokończone i jak i niemożliwe do „dokończenia”, ponieważ jego otwarta forma systematycznie dąży do przekraczania granic. Nie mając wyraźnie określonego początku (historia Adelaidy Fouque z I tomu *Les Rougon-Macquart*) ani końca (ostatni tom cyklu), przekracza ono zarówno granice czasowe jak i diegetyczne cyklu Zoli. Wysnuwam stąd tezę, aby mówić o ciele w cyklu *Les Rougon-Macquart* jako o pewnym dynamicznym projekcie („pro-jet”), rozumiejąc słowo „projekt” etymologicznie, w ujęciu sugerowanym przez E. Benvenista (*Problèmes de linguistique générale*, I), jako wyjście poza krąg niezmiennych formy i otwarcie się na zmianę. Ciało to jest „eksperymentalne”, ponieważ następujące po sobie zmiany i nawroty sprawiają, że ono może

być interpretowalne jako *experimentum*, czyli jako „byt na próbę”, co nas, z kolei, sytuuje w perspektywie *in process*, czyli niedokończenia (*l'inachevé*), co jest wyrazem pewnego obecnego podskórnie w XIX-tym wieku pragnienia trwania (*le continu*).

Moim pośrednim celem badawczym było zderzenie się z zastanym stanem wiedzy na temat przedstawienia ciała naturalistycznego. W tradycyjnej recepcji dzieł Zoli, ciało postrzegane jest nieodłącznie poprzez atrybuty tzw. naturalistycznego przedstawienia ciała - żądze, pragnienia, potrzeby biologiczne, co sprawia, że ciało powieściowe Zoli jest postrzegane jednowymiarowo (szczególnie na gruncie polskim).

Moja praca sytuuje się w zgoła odmiennej perspektywie zmiany: ukazuje ciało w czasie, w procesie, to znaczy w dynamicznej perspektywie niewidocznej lecz nieustannej zmiany. Śmiem twierdzić, że o nowatorskim charakterze mojej pracy najlepiej świadczy recenzja prof. dr hab. M. Wandzioch, która pisze o jej „nowatorstwie” (str. 2) i otwarciu „nowych perspektyw badawczych” (str.4) : „Nie sposób wymienić wszystkich zagadnień, które Autorka dysertacji traktuje w sposób nowatorski, odbiegający od powszechnie przyjętych interpretacji innych, uznanych badaczy twórczości największego francuskiego naturalisty” (str. 2).

Jak to wykazuję w Części IV (*(Dis)continuités*) ten charakterystyczny dla przedstawienia ciała ruch, zawierający się między progresem a regresem, jest obserwowalny nie tylko w warstwie tematycznej lecz także na poziomie *discours*, co pozwala mi na udowodnienie w, kończącej pracę, części *Bilan*, że pomimo tego, że mowa o dwóch przeciwstawnych wektorach, to wewnętrzna logika powieści Zoli pokazuje jak bardzo pozorne są to sprzeczności, a ich antagonistyczna energia służy ujawnieniu subtelnej *intelligence* systemu, jakim jest badany cykl *Les Rougon-Macquart* Emila Zoli.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Na pozostały dorobek naukowo-badawczy (poza rozprawą habilitacyjną) składają się: monografia, współredagowanie monografii, artykuły, recenzje, udział w projektach międzynarodowych oraz uczestnictwo w konferencjach krajowych i zagranicznych.

Przed doktoratem opublikowałam 4 artykuły, z których dwa zostały wykorzystane przez prof. dr hab. M. Wandzioch do wykładów z literatury francuskiej XIX wieku. Po doktoracie opublikowałam (oprócz rozprawy habilitacyjnej) : 1 monografię, współredagowałam 1 monografię, zredagowałam 12 artykułów, 16 rozdziałów w

monografiach, wykonałam 1 tłumaczenie naukowe oraz 1 recenzję pracy naukowej. Wszystkie moje artykuły ukazały się w czasopismach i monografiach recenzowanych.

Kolejne pięć artykułów zostało złożone do druku: dwa ukażą się już na przełomie stycznia/lutego 2015, a dwa (przyjęte do druku) następne zostaną opublikowane w 2015 roku; kolejny, piąty, artykuł jest aktualnie w recenzji.

Opublikowane przeze mnie artykuły nie stanowią luźnego zbioru analiz literackich. Nie ma wśród nich ani jednego, którego temat byłby dziełem przypadku lub odbiegałby od tematyki, która stanowi o spójności mojej pracy badawczej. Otóż wszystkie artykuły skupiają się wokół różnorodnych aspektów przedstawienia ciała twórczości E. Zoli: interesują mnie zarówno zmienne konstrukcje/dekonstrukcje ciała osadzonego w kontekście historyczno-społeczno-politycznym, oraz w kontekście biologiczno-psychologicznym. Poszukuję odpowiedzi na pytanie w jakim stopniu czas i pamięć konstruuje i dekonstruuje obrazy ciała; jakie ślady przeżywanie czasu w nim pozostawia i jak się one manifestują.

Twórczość E. Zoli stanowi oś mojej pracy badawczej, o czym świadczy dobitnie rozprawa habilitacyjna, doktorat, a także opublikowane artykuły. Wszystkie moje artykuły poświęcone Zoli, które ukazały się w zagranicznych czasopismach, figurują w bibliografii opracowanej przez Davida Baguleya, brytyjskiego znawcę naturalizmu, która jest uważana za najbardziej aktualną i kompletną informację na temat badań nad twórczością E. Zoli.

Oprócz wymienionych wątków tematycznych, od lat interesuje mnie fragmentaryczność w literaturze, czemu dałam wyraz pracując nad tekstami współczesnych pisarzy francuskich: Pascala Quignarda i Annie Ernaux. Pomimo, że obecność pisarzy należących do „l'extrême contemporain” w kręgu moich zainteresowań może budzić pewne zdziwienie, to w ich wyborze nie ma jednak nic arbitralnego. Powodem, który przywiódł mnie w stronę współczesności było moje zainteresowanie zjawiskiem fragmentaryczności w literaturze. Obecna także w XIX-to wiecznej literaturze (Aloysius Bertrand, Baudelaire, Rimbaud, Lautréamont, les Goncourt), fragmentaryczność interesuje mnie jako sposób zakwestionowania tradycyjnego modelu dzieła literackiego, charakteryzującego się wg R. Barthesa ciągłością (le continu), kompletnością (la complétude) i całością (le Tout). W takiej perspektywie, fragment jawi się jako próba znalezienia alternatywnego modelu dzieła literackiego, początkiem nowego paradygmatu kulturowego, promującego paradoksalną całość fragmentaryczną. Tej problematyce poświęciłam referat na prestiżowej konferencji w Toronto (*Annie Ernaux: nouvelles perspectives critiques et methodologiques*), uświetnionej

obecnością samej pisarki (« *Lector in fragmento*. En lisant *Journal du dehors* et *La Vie extérieure* d'Annie Ernaux », [w :] Villani S. (red.) *Annie Ernaux. Perspectives critiques*, Legas, New York /Ottawa /Toronto 2009, ss. 51-61). O związkach między fragmentarycznością tekstu u Ernaux a tematem samotności w postmodernistycznym świecie pisałam w artykule, którego treść ogłosiłam na ważnej konferencji w Amsterdamie (« *Brisures. L'expression du malaise existentiel dans Journal du dehors et la Vie extérieure* d'A. Ernaux, [w :] Clément M. L., Van Wesemael S. (red.) *Le Malaise existentiel dans le roman de l'extrême contemporain*, Editions Universitaires Européennes, Sarrebruck, 2011, ss. 127-139.)

Natomiast pracę o specyficznym rozumieniu fragmentu w twórczości P. Quignarda opublikowałam w tomie studiów *La Rencontre*, którego byłam współredaktorką (« *Ajournements, solitudes et silences. Propos sur la fragmentation dans l'œuvre de Pascal Quignard* », [w :] Koziej A, Rachwalska von Rejchwald J. (red.) *La Rencontre*, Wyd. UMCS, Lublin 2011, ss. 19-32).

Zainteresowaniu fragmentarycznością towarzyszyło zainteresowanie literaturą minimalistyczną. Ta temat tej ostatniej złożyłam, wspólnie z dr Alicją Koziej (UMCS) wniosek o grant zespołowy Rektora UMCS ds. Nauki. Projekt, zatytułowany *Lapidarium codzienności. Antologia współczesnych opowiadań francuskich*, w swoim założeniu, koncentrował się na minimalistycznej i fragmentarycznej prozie takich współczesnych autorów francuskich, jak : Ch. Oster, B. Roza, C. Chaillet, S. Joncour, J-P. Otte, Y. Pagès, T. Samoyault, J-L. Hennig, R. Jaccard, E. Chevillard.

Zainteresowanie fragmentem, śladem i trwaniem przybierającym czasami paradoksalne formy skłoniło mnie do napisania recenzji monografii (*Le Reste*, S. Lafont (red.) Montpellier, Publications Montpellier III Université Paul-Valéry, 2006) poświęconej fenomenologii „tego co pozostaje”(le reste). Recenzja została opublikowana na stronie specjalistycznego portalu literaturoznawczego www.fabula.org.; „Que reste-t-il?”, [w] Acta Fabula, volume 8, numero 3, maj-czerwiec 2007 (URL: www.fabula.org/revue/document3222.php) – 4 strony.

To odejście od monotematyczności w moich badaniach naukowych rozpatruję w zolowskiej kategorii umiejętnego przerzucania mostów między epokami („arc”), co pozwala na ustanowienie pomiędzy twórczością Zoli a najnowszą literaturą rozległej sieci korespondencji, która pozwala dostrzec zarówno pewne anachronizmy współczesności, jak i niewątpliwą aktualność dzieła E. Zoli. Moje studia nad fragmentem pozwoliły mi także

zrozumieć, że zarówno Quignard jak i Ernaux przedstawiają ludzkie ciało w perspektywie czasu nielinearnego, powracającego, pozostawiającego materialne i trwałe ślady. Okazuje się bowiem, tak jak tego chciał Rousset, że mogą istnieć pomiędzy autorami należącymi do różnych epok literackich, mentalne synergie i inne miejsca tożsame, które sprawiają, że zaczynamy pojmować literaturę jako obszar transkulturowego doświadczania i transhistorycznej wrażliwości.

Oprócz artykułów jestem autorką monografii, która powstała na podstawie rozprawy doktorskiej, a która została pozytywnie zarekomendowana do druku przez dwóch recenzentów: prof. dr hab. A. Abłamowicza i prof. dr hab. J. Falickiego; nosi ona tytuł *Entre le dehors et le dedans. Etude du motif de la fenetre chez Barbey d'Aurevilly, Flaubert et Zola* (Leksem 2007).

Ponadto współredagowałam z dr A. Koziej tom artykułów poświęconych twórczości P. Quignarda, *La Rencontre. Etudes sur l'oeuvre de Pascal Quignard*, (Wyd. UMCS 2009). Pragnę podkreślić logikę tego projektu, który nie był pomyślany jako zbiór artykułów wpisujących się w określony zakres tematyczny. Publikacji tej, zatytułowanej nie bez powodu *La Rencontre* przyświecała idea „spotkania” rozumianego w etymologicznym sensie francuskiego *la rencontre* (antytetyczne a zarazem komplementarne dążenie zarówno do zbliżenia jak i do starcia), co zostało szczegółowo wyjaśnione w przedmowie do powyższego tomu. Koncepcja tej książki opierała się więc na idei „spotkania” młodych polskich badaczy wokół twórczości P. Quignarda. Ponieważ wymagająca twórczość tego Autora potrzebuje szczególnego rodzaju czytelnika, zaprosiliśmy do tego „spotkania” osoby, którym ten pisarz nie jest już obcy, aby móc przeprowadzić je w duchu konfrontacji jaką umożliwia język naukowej debaty.

Do swojego dorobku naukowego zaliczyłabym także udział w zespołowym tłumaczeniu *opus magna* wielkiego francuskiego antropologa Gilberta Duranda: *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Zespołowa praca nad tą niezwykle erudycyjną, poprzedzona intensywną pracą koncepcyjną, leksykologiczną, filologiczną, trwała kilka lat i znalazła swoje zakończenie w publikacji, pod redakcją dr K. Falickiej, *Potęga świata wyobrażeń czyli archetypologia według Gilberta Duranda*, Lublin, Wyd. UMCS, Lublin 2002, str. 167-211 (+ biogram na temat G. Duranda).

Jestem członkiem ATPR Plejada oraz Société des Dix-neuviémistes.

Najważniejsze konferencje naukowe:

Po doktoracie wzięłam udział w 16 konferencjach międzynarodowych (pełna lista w załączniku), z których najważniejsze były :

1. OHIO STATE UNIVERSITY, Columbus, USA, Twenty-eight Annual Nineteenth-Century French Studies Colloquium, *Discours du désir*, (14-26.10. 2002)
2. UNIVERSITE YORK, Toronto, Kanada, *Annie Ernaux : perspectives critiques et méthodologiques*, (22-24.05.2008)
3. UNIVERSITY OF EDINBOURGH, Wlk. Brytania, *Plaisir et souffrance* (30.03 - 1.04. 2006)
4. UNIVERSITE D'AMSTERDAM : *Le malaise dans le roman français de l'extrême contemporain*, (20-21. 10. 2008)
5. UNIVERSITE DE TALLIN, *Les seuils textuels* (22-26.10.2009)
8. UNIVERSITE D'AMSTERDAM, *Le retour à la narration* (15-17.01. 2014)
9. UNIVERSITE DE BRETAGNE OCCIDENTALE, Brest, *La Mémoire face à l'Histoire* (22-23.11.2013)
10. UNIVERSITE de BRETAGNE OCCIDENTALE, *Editer et relire la correspondance de Zola*, (10-13. 12. 2014)

Pragnę podkreślić, że udział w kilku konferencjach zagranicznych wyznaczał momenty zwrotne w mojej karierze badawczej z powodu nawiązywanych kontaktów naukowych, a także pod względem wysokiego poziomu debaty naukowej. Tak było w przypadku konferencji dla badaczy literatury XIX-go wieku (28th Annual Nineteenth-Century French Studies Colloquium (*Discourses of Desire*), Ohio State University, Columbus); innym ważnym forum gdzie mogłam zaprezentować swoje badania była konferencja na uniwersytecie w Edynburgu, zorganizowana przez Society of Dix-neuviemistes (*Pleasures and Pain*); na Uniwersytecie York w Toronto, gdzie miałam okazję dyskutować z samą A. Ernaux o jej twórczości. Konferencja w Breście (22-23.XI.2013), *La Mémoire face à l'Histoire: traces, effacements, réinscriptions* zaowocowała indywidualnym zaproszeniem na konferencję zorganizowaną przez kilka prestiżowych instytutów badawczych, takich jak Centre Zola/Institut des Textes et Manuscrits modernes (ITEM) /CNRS, także w Breście (XII, 2014), poświęconą korespondencji E. Zoli. Sophie Guermès, organizatorka konferencji, członek paryskiego ITEM/CNRS, przesłała mi na nią indywidualne zaproszenie (pokrywając koszty przelotu i pobytu). Dzięki tej konferencji miałam okazję uczestniczyć w wielkim wydarzeniu edytorskim, jakim było wydanie niepublikowanych dotąd listów Emila Zoli do żony, Alexandrine Zola, (E. Zola, *Lettres à Alexandrine (1876-1901*, Paris, Gallimard, coll.

Blanche, 2014). Dzięki temu naukowemu i edytorskiemu wydarzeniu miałam możliwość poznać i rozmawiać z prawnuczką Emila Zoli, Brigitte Emile-Zola, która przekazała wspomniane listy do publikacji.

Udział w tej konferencji uważam za jeden z najważniejszych momentów w mojej karierze naukowej, ponieważ umożliwił mi poznanie najbardziej uznanych badaczy twórczości E. Zoli (np.: Alain Pagès, Kelly Basilio, Sophie Guermès). Miałam tam też okazję zaprezentować wyniki własnych badań, które zostały przyjęte z żywym zainteresowaniem. Dzięki wygłoszonemu referatowi otrzymałam propozycję wzięcia udziału w kolejnym przedsięwzięciu Le Centre Zola/ITEM/CNRS, który będzie poświęcony dziejom europejskich tłumaczeń dzieł Emila Zoli.

Mam plan, aby doprowadzić do polskiej reedycji - w zupełnie nowym tłumaczeniu - przynajmniej niektórych powieści E. Zoli. Zmiana języka tłumaczenia jest szansą na wydobywanie całej aktualności drzemącej w tej twórczości, do której chciałabym przyciągnąć nowe pokolenia polskich czytelników.

Zadanie to będzie moim najważniejszym projektem naukowo-wdrożeniowym w najbliższych latach pracy.

Naukowe projekty międzynarodowe:

W 2010 r. wzięłam udział w międzynarodowym projekcie na temat recepcji dzieł Emila Zoli w Europie Centralnej (*La réception de Zola en Europe centrale*), którego koordynatorem był prof. Norbert Bachleitner, Instytut Studiów Europejskich, z Wiednia. Do moich obowiązków, jako uczestnika projektu, należało prześledzenie recepcji pierwszych wydań dzieł Zoli na podstawie recenzji publikowanych w polskiej prasie codziennej (od 1870 do wybuchu I wojny światowej), analizy pierwszych tłumaczeń jego dzieł na jęz. polski, w tym także pierwszych przedstawień sztuk teatralnych Zoli w polskich teatrach. Wyniki tych badań zawarłam w pracy, która stanowi część opublikowanej monografii : „Apologie et aversion. Sur la réception de Zola en Pologne”, [w:] *La Reception de Zola en Europe centrale*, Valenciennes, Presses Universitaires de Valenciennes, 2011, str. 81-106 (+ aneks liczący 15 stron).

Najnowszy projekt : APPLD

W odpowiedzi na za zaproszenie Jean-Louis Barreau, wykładowcy na uniwersytecie Paul Valery, Montpellier III, wyraziłam zgodę na wzięcie udziału w kierowanym przez niego projekcie multimedialnym APPLD (*Association pour la Promotion des Langues via la lexicographie et l'Open Data*). Udział w projekcie polega na opracowaniu frankofońskiej bazy leksykograficznej w wersji elektronicznej.

Jolanta Rachwałska von
Reichwalder